

NASJONAL
OPERAEN
NASJONAL
BALLETTEN

A SWAN LAKE

KJÆRE PUBLIKUM!

Det startet med vannet. «Jag vill göra min vattenbalett», sa han, koreografen Alexander Ekman. En helaften for Operaens hovedscene skulle skapes: vann, tre, marmor, hva mer? Jeg kommer ikke til å glemme lyset i øynene hans da han ropte på meg tvers over kantina: Vi gör *Svansjön*! For en ballettsjef som er mer enn middels opptatt av koblingen mellom svaner og ballett var det øyeblikket i kantina en åpenbaring.

Hva er det med dette stoffet, som både drømmer og thrillerer er skapt av? Det svarte mot det hvite. Å se mennesker omskape seg. Musikken, linjene, eventyret. Og et mysterium: hvordan var den, denne aller første *Svanesjøen* fra 1877, som helt har gått i glemmeboken? 137 år etter lekte Ekman med tilblivelsen og fiaskoen, i en første akt som plasserer seg et sted mellom teaterlek og tiurleik. Vi møter en produsent, en koreograf, en komponist, en fugleforsker og et helt samfunn av teatrele figurer. Våre dansere er fullblods scenedyr. Ikke bare er de ballettdansere, men også skuespillere, og denne gangen spiller danserne alle rollene i forestillingen. Med ett hederlig unntak, og det er sopranen Elisabeth Teige som igjen feier inn på scenen og gjør et uutslettelig inntrykk som The Diva.

Det er først når teppet går opp for annen akt at vi får

se Alexander Ekmans egen *Svanesjø*. Den danske toppdesigneren Henrik Vibskov gir svanene ny drakt, og med Mikael Karlssons vidunderlige musikk og Operaorkestret er det nye takter som gjelder.

Det er en fryd å ha et slikt team i blant oss. Men mest av alt: *A Swan Lake* har blitt vår egen historie, om huset vårt og menneskene her som gjør det aldeles umulige mulig, hver eneste dag. Den historien fortelles

i T.M Rives’ dokumentar *Rare Birds* om tilblivelsen av *A Swan Lake*, som nå går sin seiersgang på filmfestivaler rundt i verden. I mars neste år skal også selve forestillingen ut – og til Paris! Det var nemlig ikke bare vannet som strømmet da *A Swan Lake* hadde urpremiere. Den ble en snakkis, publikum strømmet til Operaen, og snart meldte utenlandske teater- og dansehus sin interesse. Men hvordan turnere med et basseng som skal romme 5000 liter vann? Ekman og vår tekniske avdeling slo sine hoder sammen, og snart står en egen turnéversjon klar, som får sin premiere ved selveste Champs-Élysées-teatret. Nå er vi imidlertid mest opptatt av at du er her, og det er bare her i Oslo du kan oppleve *A Swan Lake* i full skala, slik den er skapt for akkurat dette huset. Vi ønsker deg velkommen til Operaen og håper du får en fin kveld i vår svanesjø!

Ingrid Lorentzen, *ballettsjef*

A SWAN LAKE

Koreografi og scenografi ~ Alexander Ekman

Musikk ~ Mikael Karlsson

Orkestrering ~ Mikael Karlsson, Michael Atkinson

Kostymer ~ Henrik Vibskov

Lysdesign ~ Tom Visser

Lyddesign ~ Mikael Karlsson, Alexander Ekman

Video/film ~ Todd Rives

Musikalsk leder ~ Per Kristian Skaland

Koreografens assistent ~ Ana Maria Lucaciu

Proveledere ~ Alexander Ekman, Christopher Kettner,

Ana Maria Lucaciu

Produsent ~ Helle Sørbye Larsen

Urpremiere ~ Den Norske Opera & Ballett, 26. april 2014

Sesongpremiere 27. mai 2016

Ballettsjef: Ingrid Lorentzen

I redaksjonen

Jannicke Mohr, Ingeborg Norshus ~ redaktør

Ingrid Lorentzen ~ ballettsjef

Helle Sørbye Larsen ~ produsent

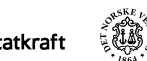
Ingun Redalen White ~ grafisk design

Erik Berg ~ foto

Ansvarlig utgiver: Den Norske Opera & Ballett

Administrerende direktør Nils Are Karstad Lyso

Trykk: 07 Media AS

EKMANSK VÄLKOMST

Allt började för fyra år sedan, då jag sa till Ingrid Lorentzen att jag gärna skulle skapa nånting stort här med Nasjonalballetten. Nånting galet och oväntat, nånting som jag aldrig gjort förr. Oslo Operan är en fantastisk teater som bara väntar på att bli använd – nånting sånt var min utgångspunkt. Jag gick in i salongen och började tänka på vad som skulle vara fint här. Det vackra träet gav en känsla av natur. Vatten-idén var född. Under en längre tid hette kvällen Vatten. Jag grubblade och grubblade och insåg ganska snart att vattnet behövde ett koncept.

Jag tänkte på vilka

vatten koncept vi har ...

Vilka baletter finns runt en sjö?

Och så kom då den där

Svansjön i tankarna.

Svansjön har alltid legat mig nära om hjärtat, Tjajkovskijs musik är en stor anledning, men också mystiken runt baletten. Det är något som händer när ballerinorna blir dessa varelser på tåskor som vi om och om fascineras av.

Hur ska då min version av denna balett se ut?

Jag började arbetet med Mikael Karlsson uppe i Harlem i Mikael's studio. För mig var det viktigt att vår version av baletten skulle ha ny musik. Jag tycker inte vi behöver en till version med samma musik och story. Mikael har verkligen skapat fantastisk musik som vävs in med mina idéer perfekt. Jag är otroligt stolt över att få jobba med Mikael.

I den här versionen handlar det om *Svansjön* och tiden.

Vi står ju faktiskt och jobbar på nåt som skapades för 137 år sedan. Tänk om originalskaparna hade vetat vilken dunder succé dom hade skapat! Återstår att se hur länge den här uppsättningen lever.

Kommer vi alltid att dansa *Svansjön*? Hur ser den ut om 425 år?

Akt 1 – «A play» – 1877. Är en pjäs, en «spaced out musical», som Henrik Vibskov sa. Vi får se hur det kanske såg ut när *Svansjön* skapades 1877.

Akt 2 – «A lake» – 137 år senare. Är en helt annan plats och en ny version av baletten. Mer dans och färre ord används här, allt utspelar sig i vatten.

Den här processen har varit en av dom roligaste processerna jag nånsin varit med om när jag skapat en balett. Vi blev som barn igen när vi slirade runt på golven i Operan. Det var också en farlig process med många skador och rädsor då jag ibland trodde att vi faktiskt skulle tvingas att ställa in hela baletten. Jag gick runt med ångest i flera veckor och undrade vad i helvete har jag gjort!? Min konst skadar folk! Det blev ett stort test för min ledarskapsförmåga.

Hur får man 30 rädda dansare att hitta lusten igen?

Med mycket bestämdhet och hårda ord lyckades vi fortsätta och nu står vi här på scenen i 5000 liter vatten och hoppas att du ska få en trevlig stund med oss.

Hur gör vi? Hur får vi in allt vatten? Blir dansarna kalla? Kommer dom att bli sjuka? Hur ofta måste vi värma upp vattnet? Hur ofta måste dansarna duscha? Vad händer om vi får ett hål i poolen? Tänk om en lampa faller ner och elektriciteten sprider sig?!

Några som jag verkligen vill passa på att tacka är hela det tekniska teamet på Operan. Utan dom hade antingen Operan blivit översvämmad eller så hade vi inte haft den här föreställningen vi har idag. Vi var verkligen tvungna att ha ett «allt är möjligt»-tänk när vi planerade och skapade denna balett.

Jag måste också passa på att tacka alla dansare som dag ut och dag in stått med mig där i poolen och letat efter steg efter steg. Samt mitt fantastiska team som jag bott med under denna process. Ana Maria, Rives, Mikael och Henrik. Jag bugar inför er kreativitet och hjälp.

Den här baletten betyder väldigt mycket för mig och jag kommer att komma ihåg den här processen i hela mitt liv. Det är galet att dra in så mycket vatten på scenen men det är också sånt vi vill se tror jag! Jag försöker alltid skapa det jag vill se själv och den här baletten skulle jag faktiskt kunna se många gånger om.

Det är verkligen något speciellt att skapa här i Oslo. En slags frihet ... En frihet jag tror kommer med ett nytt hus. Det finns inget damm som ligger och gror vilket är otroligt viktigt för konsten och skapandet. Det finns en slags «allt är möjligt»-anda i det här huset som gör att det är möjligt att skapa allt. Det här är en av dom största händelserna i mitt liv och jag hoppas att du kommer att ha roligt, njuta, känna, och bli inspirerad av vår lilla sjö.

Varma hälsningar, Alexander Ekman

FAKTA A SWAN LAKE

- ~ Alexander Ekmans første helaftens produksjon for Hovedscenen hadde urpremiere 26. april 2014
- ~ Orkester med 75 musikere + surround-lyd med diverse lydeffekter programmert av komponist Mikael Karlsson
- ~ Svanekestymer laget av neopren, av den danske klesdesigneren Henrik Vibskov
- ~ Sopranen Elisabeth Teige synger rollen som The Diva
- ~ 16 x 16 m basseng på scenen, vanndybde 3–4 cm
- ~ 5000 liter vann
- ~ 1000 gummiender

Andre nødvendigheter for denne produksjonen: knebeskyttere, sykkel hjelmer, våtdrakter, morgenkåper, propell, vinger, zeppelin, planter, hagesprøyter, 21 dører, badeballer, tuba i vann

Produksjonstimer:
damekostymer: 2375,8
herrekostymer: 2877,5
modist/maske: 117
maskør/parykk: 143
skoverksted: 28
farger: 367

VANNVITTIG

– *Det begynte med vannet.*

Jeg hadde lyst til å gjøre en

vannballett,

sier Alexander Ekman.

Og det gikk bra så lenge de var

i det minste prøvestudioet.

Nasjonalballettens dansere har i tur og orden akkurat kommet opp i kantinen for å spise lunsj, iført hvite badekåper. Luggen er fuktig, dels av svette, kanskje av noen tårer, men først og fremst av temperert badevann.

Ekman selv har hatt badesko som en del av arbeidsantrekket i flere uker nå.

– Jeg har alltid elsket vann. Da jeg var liten, stod

jeg ved oppvaskbenken og lekte med vannet. Det å få gjøre denne forestillingen her i Den Norske Opera & Ballett er helt fantastisk og ganske crazy.

NOE STORT OG VILT OG ANNERLEDES

26. april 2014 hadde *A Swan Lake* av svenske Alexander Ekman premiere i Bjørvika. Han er 30 år gammel og har tidligere danset i Kungliga Operans ballet i Stockholm, Cullbergballetten og hos Nederlands Dans Theater. Etter hvert bestemte han seg for å satse på en karriere som koreograf, og siden 2011 har han vært fast koreograf for Nederlands Dans Theater, i tillegg til å gjøre forestillinger for rundt 25 kompanier verden over. I 2012 var han i Bjørvika med balletten «Resin» under *Septemberdans*. Ekman er kjent for sin «særegne stil, som kombinerer det humoristiske

og lekne med refleksjon over ballett som kunstform», som det heter på Operaens nettsider.

– Da Ingrid Lorentzen for fire år siden spurte om jeg ville komme og gjøre noe her denne sesongen, sa jeg at ja, men da vil jeg gjøre noe stort og vilt og annerledes, sier Ekman.

Noe med vann, var altså et stikkord.

– Så da drev jeg og funderte på hva det skulle være for noe, hva slags konsept jeg kunne ha. Finnes det noen historier som inneholder vann? Jo, *Svanesjøen*!

EN ANNEN MÅTE Å DANSE PÅ

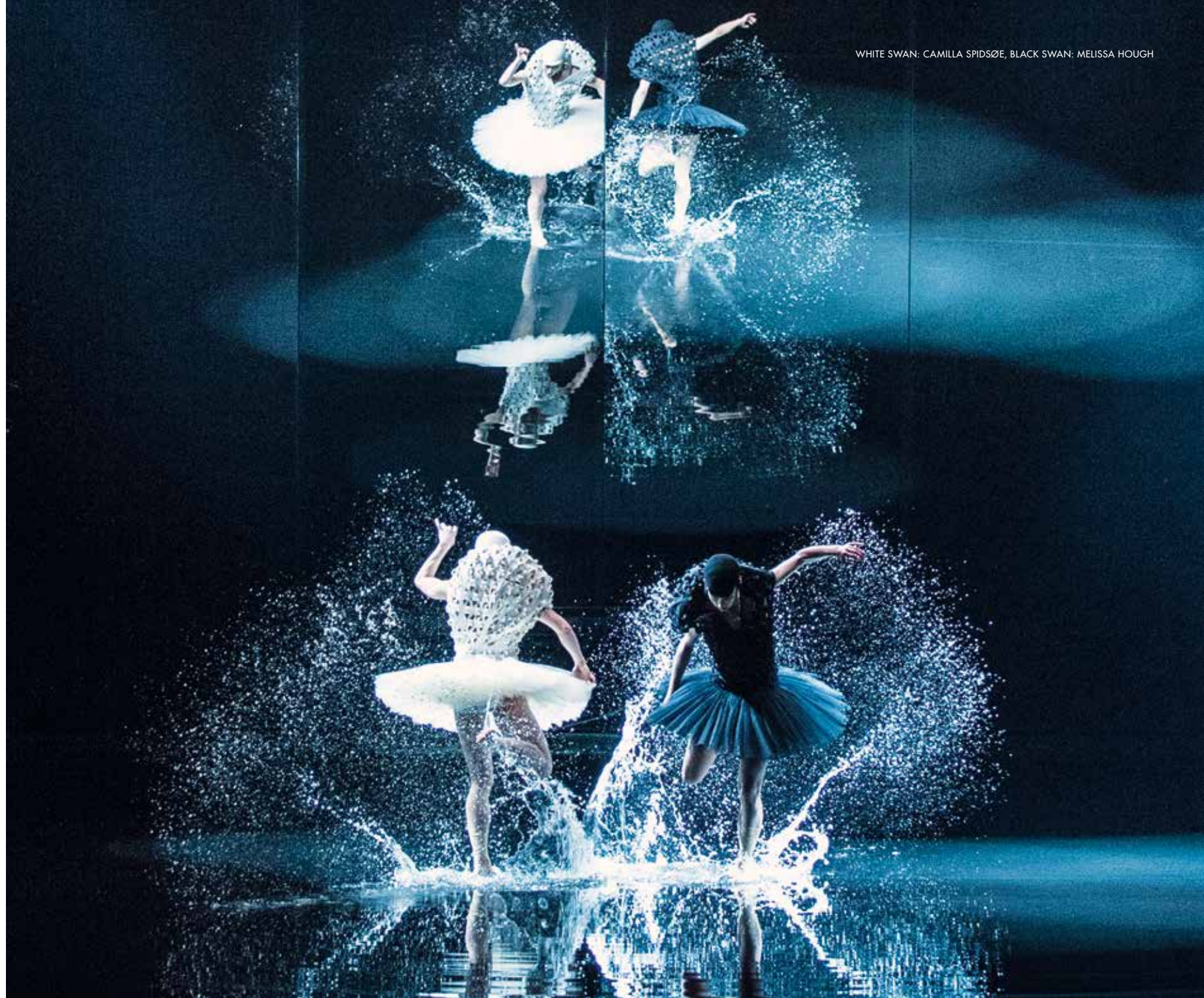
Slik endte Ekman opp med å vri og vrenge på den klassiske ballettens kanskje mest kjente historie. Og derfor kan Nasjonalballettens dansere i skrivende stund observeres ikke bare iført badekåper, men også tidvis sykkelhjelm og knebeskyttere. Det skled nemlig litt ut på et tidspunkt, bokstavelig talt.

– Først begynte jeg å jobbe alene i et lite basseng på 3 x 3 meter, med 3 cm vann. Jeg så på hvordan vannet rørte på seg etter hvordan jeg beveget meg, hvordan underlaget fungerte og om det i det hele tatt var mulig å danse i vannet.

Deretter flyttet han og en liten gruppe dansere inn i den minste prøvesalen, med et basseng på 9 x 9 meter.

– Vi la bare litt vann på gulvet, slik at vi kunne kjenne hvordan det var å gli. I vannet må vi jobbe på en helt annen måte enn hva vi er vant til. Danserne kan jo ikke springe og ta sats på samme måte som de pleier. Musklene må trekkes sammen på annet vis enn ellers. Om man beveger seg for kjapt, glir man og ramler.

WHITE SWAN: CAMILLA SPIDSØE, BLACK SWAN: MELISSA HOUGH

RISIKOSPORT

Det gikk bra så lenge de var i det lille studioet.

– Vi lekte og hadde oss i nesten fire uker. Det er noe med dette vannet som gjør det så spesielt. Jeg vil at danserne skal være som barn som leker i vannet, og jeg vil at den følelsen skal spre seg ut i salen, slik at alle i publikum plutselig husker hvordan det var å leke i vann.

Etter hvert flyttet produksjonen ned til det store prøvestudioet og fikk en scene på 16 x 16 meter, tilsvarende Hovedscenen, og alle danserne kom med.

– Så begynte plutselig folk å ramle, mer og mer. Vi hadde en uke der tre av danserne fikk lettere hjernerystelser.

Det ble en strevsom uke for Ekman.

– Jeg kjente brått et veldig ansvar. Kunsten min skadet folk! Og jeg så hvordan danserne gikk fra eufori til skrekk. Da ble det en utfordring å finne tilbake til gleden.

Den fant de igjen, heldigvis. Nå plaskes, skvettes, sklis og sprutes det igjen i full fryd. Men hva med orkestret, lur vi på. Kommer de til å fryde seg like mye over vannet som i verste fall yrer over dem og ikke minst over de dyrebare instrumentene deres?

– Ja, det er jo en utfordring at de ikke blir våte. Men det skal vi ordne. Jeg må bare koreograferer slik at vannet sparkes bakover der det trengs.

VAKKER, MEN UBEHAGELIG

A Swan Lake er en forestilling i tre ganske ulike akter. Den første delen handler om hvordan *Svanesjøen* ble til og er som en spaced out musical, sier Ekman.

I andre akt får vi Ekmans elleville versjon av den klassiske balletten.

Det spørs imidlertid om vi kjenner igjen så mye av det vi er vant til å se.

– Vi gjør noen vingeslag med armene og slike ting innimellom, forsikrer han.

Men det blir mye vann og dans.

– Den hvite og den svarte svanen er med også i min versjon, men vi kommenterer ikke denne kampen mellom det gode og det onde i noen særlig grad. Den bare er der.

Og hva som skjer i tredje akt? Nei, det vil Ekman røpe minimalt av, annet enn at vi skal framover tiden.

Men hva er det egentlig med svaner? Hvorfor tiltrekkes vi tydeligvis av dette dyret?

– Det er noe mystisk ved svanene. De er litt ubehagelige, samtidig som de er utrolig vakre.

Dette er ikke en ny versjon av den kjente balletten, presiserer Ekman.

– Det er snarere en Svanesjø om *Svanesjøen* – og om tiden. Balletten ble skapt for 137 år siden, og siden har vi latt oss fascinere av den. Hvorfor det, er det vi spør oss om i det nye stykket mitt.

Ja, hvorfor?

– Mye handler om musikken. Tsjajkovskijs komposisjon er så utrolig vakker.

DRIVER OPP PULSEN

Musikken er i det store og det hele flunkende ny, men komponist Mikael Karlsson har lånt fragmenter av den originale musikken og gjør bruk av den i første akt.

– Jeg bruker her og der små utdrag fra de mest kjente sitatene og gjør litt om på dem slik at de enten kommer i små looper eller i opphakkete fraser, forteller Karlsson.

Han er ennå midt i 30-årene, men har likevel rukket å gi ut 12 album og har komponert både for dataspillet Battlefield og tv-serien CSI, i tillegg til å skape musikk for både sangere og dansere. Han er også svensk, men bor og jobber i Harlem i New York, og musikken hans har vært å høre både i det sagnomsuste Apollo Theatre, Carnegie Hall, Lincoln Center og i ulike opera- og balletthus.

Han og Ekman har samarbeidet ved en rekke anledninger.

– Alexander koreograferer så musikalsk. Mange andre koreografer er mest opptatt av å telle takter, uten virkelig å *høre* musikken, men han står og virkelig kjenner på rytmene. De synkopiske bevegelsene han leter fram, legger jeg så til grunn for musikken jeg skaper.

A Swan Lake er Karlssons første helaften ballett. Han kjenner seg mest som en skredder som går rundt og prøver og tar inn sømmene, slik operakomponisten Tobias Picker en gang uttrykte det. Å skulle skape musikk sammen med et stort orkester på 75 musikere – fem slagverkere inkludert – er en utfordring.

– Det blir mye musikk ut av dette. Utfordringen er å gjøre det hele interessant i 90 minutter. Dette å drive opp pulsen, er noe vi har jobbet mye med, slik at musikken blir spennende, gøy og også litt

ALEXANDER EKMAN

MIKAEL KARLSSON

HENRIK VIBSKOV

farlig. Publikum skal rives med. Men samtidig må det også være noen partier innimellom der man får puste litt.

DANSK STJERNEDESIGNER

Kostymene til *A Swan Lake* er det Henrik Vibskov som står for. Alexander Ekman var allerede en stor fan av den danske klesdesigneren, og hadde flere av hans antrekk hjemme i klesskapet.

– Jeg tenkte at skitt, det hadde vært gøy å jobbe med ham, så jeg ringte ham like godt og spurte om han ville gjøre kostymene til forestillingen. Og han sa ja!

Vibskov er ikke bare klesdesigner, men også musiker. Var du på Hovefestivalen i 2008 kunne du oppleve ham som trommeslager for Anders Trentemøller.

Han gikk ut av Central Saint Martins College of Art and Design i London i 2001 og etablerte raskt sitt eget klesmerke. I dag blir kolleksjonene hans solgt over hele verden, og visningene hans får mye oppmerksomhet. Som en av ytterst få skandinaviske designere er han med i Paris Fashion Week.

Til *A Swan Lake* har han blant annet tatt i bruk neopren for å skape kostymene til den hvite og svarte svanen. Neopren er et syntetisk gummmateriale som ellers ofte brukes i våtdrakter.

– Stoffet er så mykt og føyeelig! Vi har jobbet fram formen av en

fugl, med ekstra ryggmuskulatur, og med en masse hull skåret ut i stoffet så det ser ut som fjær, forteller Vibskov på telefon.

Det er ikke første gang han lager kostymer for dans, og han har også tidligere designet for både opera og kor.

– Det er selvfølgelig en god del utfordringer knyttet til det å designe for dans. Kostymene må være fleksible nok til at de ikke hindrer bevegelsene. Samtidig kan du jukse mer på scenen enn hva du kan med klær som skal brukes ellers, takket være avstanden mellom publikum og danserne.

HER OG NÅ

Scenografien er det derimot Ekman selv som står for.

– Settingen er der jo allerede – de 21 dørene i første akt, alt vannet i andre akt. For meg er ikke koreografi bare det å skape selve dansen. Scenografien blir en naturlig del av koreografien.

Overraskelser er det Ekman først og fremst har lyst til å by publikum.

– Jeg kunne selvfølgelig ha gått inn på en helt tom, svart scene og gjort noe der. Men faen, vi lever bare nå! Det finnes ingen morgendag. Derfor er det så viktig for meg at vi gjør disse store og gale greiene, at vi har det gøy nå!

Første sceneprobe med kostymer er i gang, danserne har lunsj-pause, fortsatt ikledd pudderrosa kostymer med treningsjakker utenpå.

YOSHIFUMI INAO

FRA PLASK TIL FLYT

*Ingeborg Norshus i samtale med Melissa Hough,
Camilla Spidsøe og Yoshifumi Inao for premieren i 2014.*

Under prøven i dag ble flere ting endret. Alexander Ekman la til enkelte elementer, fjernet andre. – Kanskje dere tre kan komme fra motsatt side istedenfor, og du kan sitte oppå veggen. Så ser vi hvordan det blir, sa en rolig Ekman i mikrofonen.

De tre danserne blir på ingen måte stresset av dette, for dem er det helt vanlig at et verk ikke er ferdig på dette tidspunktet. Tvert imot opplever de det som en god prosess å være i utvikling.

– Det har vært en god stemning under hele prøvetiden, det er mye stress knyttet til en slik produksjon, men det har ikke vært noe negativt stress, mener Camilla.

Yoshifumi fremhever Ekmans måte å jobbe på, alltid underveis, alltid åpen for – og interessert i – innspill og ideer fra danserne.

– Men jeg skjønnte at Ekman selv var ganske stresset og bekymret en stund, da dere begynte å danse i vann og flere av danserne skadet seg?

I annen akt oppholder danserne seg nemlig i et 16 x 16 meter basseng, fylt med noen centimeter vann. De sklir, plasker, tramper takten og danser i vannet, og under prøvetiden ble det nødvendig med både sykkelhjelmer og våtdrakter.

– Ja, det var skummelt når den ene etter den andre skled og skadet seg. Det gjorde meg ekstra oppmerksom hvor lite som skal til før det går galt, og førte til at jeg selv ble enda mer konsentrert, sier Camilla.

– Men er man for engstelig er det enda større risiko for å skade seg, så man må bare finne sin egen trygghet, sitt eget balansepunkt.

– Selv om jeg ikke falt selv, ble jeg engstelig av å se de andre, og jeg merket at jeg holdt mer igjen og var bekymret for å utføre enkelte trinn, sier Yoshifumi. – Men det er jo som når man danser på tåspiss, da må du også vite når du må gi slipp og når du må ha full kontroll.

Melissa opplever ikke at utfordringene med det å danse i vann er så annerledes enn nettopp tåspiss-ballett eller dans på forskjellig krevende underlag.

– Selvfølgelig må vi bruke musklene og kroppen på en annen måte her, og tyngdepunktet blir annerledes, det merker vi når vi skal prøve på det samme i prøvesalen uten vann. Men det å danse på tåspiss er også svært farlig, og det er lett å skade seg.

– Det er viktig ikke å fokusere på skadene eller at man er engstelig, bryter Yoshi inn, – men heller se på det som en utfordring, en mulighet til å gjøre noe annerledes.

De tre danserne sitter her med parykk, hatt og musefletter. Dette er karakterer fra stykkets første akt, som har mange teatrale elementer. De fremstiller ulike landsbyboere, men er svært karikerte. I andre akt blir de alle svaner, og det skiftet er ikke nødvendigvis enkelt.

– Hva slags skikkelser er dere til å begynne med?

Yoshi er Den gode samaritan, forteller han. – Ja, istemmer Camilla og Melissa, – han er bare seg selv!

Camilla har rollen som enslig mor, og innimellom er det mye skriking på scenen. – Jeg har et lite barn selv, forteller Camilla, – og kjenner absolutt til følelsen når barnet ditt skriker og skriker og ikke vil sove, og du selv er så sliten at du ikke har noe mer å gå på. En gang etter en lang sceneprobe begynte jeg å gråte voldsomt på ordentlig, jeg var helt inni den sinnsstemningen, og det hele ble så virkelig. Lurer på hvordan det skal gå med meg på premieren når jeg identifiserer meg så mye ...

– Jeg spiller en tenåringsjente, en cheer-leaderjente eller noe. Jeg identifiserer meg *ikke* med rollen, skyter Melissa inn. – Jeg kan relatere meg lettere til den svarte svanen!

Den svarte og hvite svanen (danset av Melissa og Camilla) i andre akt er en slags kommentar til den virkelige historien i *Svanesjøen*, selv om rollene her er mer uklare. Til å begynne var begge svanene like, eller likeverdige, men etter hvert har rollene utkrystallisert seg mer og fått ulik energi. Og Yoshi er den som på sett og vis bringer harmoni mellom det gode og det onde.

– Når jeg skifter karakter fra 1. til 2. akt, finner jeg hele tiden min egen indre historie, og kjenner etter hva som skjer med meg underveis.

Det er som en konstant reise, forteller Camilla.

– En forestilling er som en flyt, sier Melissa, – det gjelder å finne det følelsesmessige rommet.

– Så det er ikke bare en humoristisk versjon av *Svanesjøen* vi får se? Verket har en seriøsitet og en tyngde også, mener danserne, men det har hele tiden noe morsomt og friskt over seg. Finalen er overraskende og rørende, og musikken underbygger dette.

Yoshifumi forteller hvordan Ekman jobber opp mot komponist Mikael Karlssons musikk: – Alex komponerer og skaper scener som iblant er vel så dramatiske som musikken. Noen ganger går koreografien mot det musikalske, eller viser en helt annen sinnsstemning enn den musikken frembringer, slik at man får både letthet og alvor side om side.

– Dette er også noe som er med på å skape denne friskheten i hele verket, mener Melissa, – musikken og det som skjer på scenen som går imot hverandre, og som tar deg litt på senga.

Og tar deg på senga gjør denne forestillingen: full av overraskelser og motsetninger, med hint av Tsjaikovskij og funky dansemusikk, et orkester med 75 musikere, elleville rolleskikkelser, plaskende svaner og en vassende tubaist. En forestilling som gir iallfall undertegnede en skikkelig energi-boost.

WHITE SWAN: CAMILLA SPIDSØE, BLACK SWAN: MELISSA HOUGH

THE DIVA: ELISABETH TEIGE

SVANESJØEN

OPP GJENNOM TIDENE – OG MED NASJONALBALLETTEN

1877~Den opprinnelige *Svanesjøen* hadde premiere på Bolsjojteatret i Moskva, med koreografi av Julius Reisinger. Forestillingen ble en fiasko – men ble like fullt satt opp 41 ganger i årene frem til 1883, riktignok med enkelte endringer.

1895~Marius Petipa hadde diskutert muligheten for å gjøre endringer med Tsjajkovskij, men komponisten døde i 1893, akkurat da planene begynte å ta form. Petipa og assistenten Lev Ivanov reviderte historien og skapte ny koreografi, og *Svanesjøen* ble satt opp på Marinskij-teatret i St. Petersburg. Riccardo Drigo gjorde til dels store endringer i partituret, og det er denne reviderte versjonen som vanligvis brukes – sammen med Petipa og Ivanovs koreografi. Den italienske virtuose ballerinaen Pierina Legnani danset Odette/Odile, og imponerte i finalen med 32 *fouetté en tournant*-piruetter (der ballerinaen snurrer rundt på en tåspiss).

1908-1911~*Svanesjøen* ble oppført i Europa, først i en forkortet versjon med ballerinaen Anna Pavlova, siden ble flere fullversjoner satt opp, med russiske trupper og kompanier.

1933~Agrippina Vaganova går bort fra Petipa/Ivanov-versjonen, og tilpasser balletten til den nye Sovjet-regimets krav. Handlingen ble nå lagt til tidlig 1800-tall, og rollene som Odette og Odile ble danset av to ballerinaer.

1940~Balletten blir for første gang satt opp i sin helhet i USA av San Francisco Ballet (hele balletten var tidligere satt opp i Europa), med William Christensens koreografi «etter Petipa/Ivanov». Også han splitter Odette/Odile-rollene.

1950~Konstantin Sergejev iscenesetter en ny *Svanesjøen* for Marinskij-teatret, der slutten under Sovjet-regimet blir endret til at Odette og Siegfried lever lykkelig alle sine dager.

1964~Rudolf Nurejev skaper en ny versjon for statsoperaen i Wien, der han selv danser rollen som Siegfried. Her bygger Nurejev ut Siegfried-skikkelsen, og han får en ny psykologisk dybde.

1976~I *Illusions Like «Swan Lake»* flettet den amerikanske koreografen John Neumeier inn historien om Ludwig II av Bayern, som var besatt av svaner. Han var angivelig homofil, og giftet seg aldri. Han druknet i en sjø ved sitt slott Neuschwanstein. Balletten ble satt opp med Hamburg Ballet, og var en forløper for de senere versjonene av Matthew Bourne og Graeme Murphy.

1987~Mats Ek skapte en moderne versjon for Cullbergballetten, som ble en av kompaniets store suksesser. Her danset Ana Laguna Odette/Odile, mens de øvrige svanene var kraftfulle og androgyne, og ble danset av både kvinner og menn.

1995~Matthew Bourne lagde sin banebrytende versjon, med bare mannlige dansere. Denne oppsetningen har turnert både Europa og USA siden, og har mottatt mer enn 30 internasjonale priser.

2002~Graeme Murphy baserte sin versjon løselig på det havarerte ekteskapet mellom Lady Diana og prins Charles, og hans forhold til Camilla Parker Bowles. Rothbart og Odile ble gjort om til en ny rolle, Baronessen, og historien har fokus på et trekantforhold.

2010~Filmen *Black Swan*, i regi av Darren Aronofsky, inneholder flere scener fra den klassiske balletten, men portretterer først og fremst en ballerina, som skal gi skikkelse til den svarte svanen Odile, og som blir psykisk syk av kravene om perfektjonisme.

2011~Jean-Christophe Maillots *Lac* laget for Les Ballets de Monte Carlo. Vi møter først prinsen som barn, der han faller for en liten jente som vokser opp til å bli den hvite svanen.

Kilder: Wikipedia, Theballetbag.com, Kulturmagasinet K

MED NASJONALBALLETTEN

1959~*pas de trois*, koreografi: Marius Petipa, scenografi: Rahe Raheny, kostymer: Ivar F. Karlsen,

1963~akt 2, koreografi: Lev Ivanov.

1967~Sonia Arova etter Petipa, Ivanov og Nurejev. To dansere delte først på rollen som Odette/Odile, etter hvert danset bare en av gangen.

1978~John Field etter Petipa og Ivanov, scenografi: Kenneth Rowell.

1983~Jens Graff etter Petipa og Ivanov, scenografi: Kenneth Rowell.

1986~Sonia Arova etter Petipa og Ivanov.

1997~Anna-Marie Holmes etter Petipa, Ivanov og Sergejev, scenografi og kostymer: Paul Andrews, lys: John B. Read.

2004~*Eventyret om Svanesjøen*: manusforfatter/forestillingsforteller: Minken Fosheim, koreografisk tilrettelegger/medforfatter: Toni Herlofson.

2014~*A Swan Lake*: Koreografi og scenografi: Alexander Ekman, Musikk: Mikael Karlsson, Kostymer: Henrik Vibsov, Lysdesign: Tom Visser, Lyddesign: Mikael Karlsson, Alexander Ekman

Nasjonalballetten har danset 225 forestillinger av Svanesjøen, og 88 forestillinger av Anna Maria Holmes' oppsetning.

NASJONALBALLETTEN

Kristian Alm

Riccardo Ambrogi

Victoria Francisca Amundsen / perm

Paulo Arrais / solist, perm

Kári Freyr Björnsson

Kaloyan Boyadjiev / solist

Thea Gudim Breder

Yoel Carreño / solist

Scott Casban

Clair Constant

Yolanda Correa / solist

Philip Currell / solist

Natasha Jones Dale / perm

Martin Dauchez

Douwe Dekkers

Cina Espejord

Ole Willy Falkhaugen

Helge Freiberg

Julie Gardette

Sebastian Goffin

Francesca Golfetto

Osiel Gouneo / solist

Andreas Heise

Lindsay Heggdal

Silas Henriksen

Melissa Hough / solist

Per Andreas Hovdal

Yoshifumi Inao

Whitney Jensen

Celine Kraal

Sae Hyun Kwon

Jørund Langeggen

Lucas Lima

Emma Lloyd

Samantha Lynch

Leyna Magbutay

Miharu Maki

Gakuro Matsui / solist, perm

Niklas Mattsson

Lisa Nielsen

Maiko Nishino / solist

Chihiro Nomura / perm

Grete Sofie Borud Nybakken

Marco Pagetti

Daniel Proietto / gjesteartist

Roberth Refling

Caroline Roca

Georgie Rose

François Rousseau

Aarne Kristian Ruutu / solist

Matias Rønningen

Cristiane Sá

Alexandra Santana / solist

Eugenie Skilnand / solist

Garrett Smith / perm

Camilla Spidsøe / solist

Kristian Støvind

Kathryn Walsh Thomas

Shane Urton

Sonia Vinograd

Mark Wax

Dirk Weyershausen / solist

Stine Østvold

NASJONALBALLETTEN UNG

Anette Antal

Alberto Ballester

Embla Skogedal Bergerud

Luca Curreli

Bart Engelen

Marin Jalut Motte

Ada Marthinsen

Klara Mårtensson

Sofia Skjonneberg

Kenji Wilkie

BALLETTADMINISTRASJONEN

Ingrid Lorentzen / ballettsjef

ADMINISTRATIV STAB
Inga Lotte Nordbye
PA for ballettsjefen

Christopher Kettner / ass. ballettsjef

Carina Scherman
adm.koordinator
Siri Karine Bjerknes,
ressursplanlegger

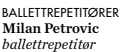
Richard Suttie / ass. ballettsjef

Lauren Hauser
ressursplanlegger
adm.konsulent

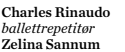
Helle Sorbye Larsen / sjefsprodusent

BALLETTREPETITØRER
Milan Petrovic
ballettrepetitor
Andrey Podborskiy
koordinerings-
ansvarlig repetitor

Kaloyan Boyadjiev / leder, NNB UNG / solist

Charles Rinaudo
ballettrepetitor
Zelina Sannum
ballettrepetitor
Yoko Toda
ballettrepetitor

Hedda Staver Cooke / ballettmester / danser

BALLETTSKOLEN
Knut Breder
leder av Ballettskolen

Mimi Cejka / produsent

KOREOGRAFIHUSET
Lars Kolstad
produsent

Anette Edmunds / produsent

NNBs
HELSETJENESTER
Gordon Craig
osteopat
Hilde Fredriksen
manuellterapeut

Lars Kolstad / produsent

Lisbeth Hasslan
fysioterapeut
Rune Steen
akupunktur /
massasjeterapeut

THE PRODUCER / ORNITHOLOGIST, CLAIR CONSTANT OG THE ARTIST, SILAS HENRIKSEN

DEAR AUDIENCE!

It started with water. «I want to do my water ballet,» he said, the Swedish choreographer Alexander Ekman. He had just created his first one-act ballet for us, *Resin*, a ballet about ballet, with *Swan Lake* as the obvious reference. But now it was about water. Abstract dance. A full evening for the Opera House's main stage was to be created: water, woods, marble, what more? I will never forget the light in his eyes when he called out to me across the Opera canteen: Let's do *Swan Lake*! For a newly hired ballet director who is more than a little interested in the connection between swans and ballet, this moment in the canteen was an epiphany.

The classical *Swan Lake* was already on the programme during my first season as the opera director. What is it with this material, which both dreams and thrillers are made of? Black against white. Seeing individuals transform themselves. The music, the lines, the adventure. And a mystery: What was it like, the very first *Swan Lake* from 1877, which has been utterly forgotten? A hundred and thirty-seven years later Ekman is toying with the original and the fiasco, in a first act which appears to belong somewhere between stage play and a «spaced out musical».

It is only when the curtain rises for the second act that

we get to see Alexander Ekman's *Swan Lake*. The Danish top designer Henrik Vibskov gives the swans a new look, and with Mikael Karlsson's music and The Opera Orchestra take *Swan Lake* in new directions.

It has been a joy to have such a team among us. But most of all: *A Swan Lake* has become our own history, about our house and the people who make the completely impossible

possible, each and every day.

In March next year, the production itself will also be on the move – to Paris! So it was not only the water that was set in motion when *A Swan Lake* had its première: it became a talking point, audiences flocked to the Opera House, and it wasn't long before foreign theatres and dance venues were expressing their interest. But how is it possible to go out on tour with a pool that has a capacity of 5,000 litres of water? Ekman and our technical department put their heads together and soon a special touring version will be ready for its première with the Champs-Élysées Theatre. Now, however, we are focused on welcoming you here, and it is only here in Oslo that it is possible to experience *A Swan Lake* in full scale, just as it was specially designed for this building. We are delighted to see you here at the Opera House, and sincerely hope that you will enjoy a wonderful evening in our Swan Lake!

WELCOME!

Ingrid Lorentzen, *Ballet Director*

KOREOGRAFI OG SCENOGRAFI

ALEXANDER EKMAN

Alexander Ekman (født i Sverige, 1984) har vært danser for Kungliga Baletten i Stockholm, Cullberg-baletten og Nederlands Dans Theater 2. I 2006 bestemte han seg for å koreograferer på heltid etter et koreografiverksted på NDT. Siden den gang er Ekman blitt en internasjonalt ettertraktet koreograf, som har skapt balletter for blant annet Kungliga Baletten, Cullbergbaletten, Göteborgsoperans balett, Nederlands Dans Theater, islandske Íslenski dansflokkurinn, spanske Compañía Nacional de Danza, Bern Ballet, Ballet de l’Opéra du Rhin og Cedar Lake Dance Company i New York, og for festivaler som franske Europa Danse og den internasjonale dansefestivalen i Athen. Han underviser på prestisjefylte Julliard School i New York og er også fast tilknyttet NDT som koreograf fram til 2013.

Alexander Ekman er multikunstner og arbeider med film, videoprojeksjoner, teater og scenografi i tillegg til dans og koreografi. Oftest skaper han selv den visuelle designen til sine forestillinger. Hans *Cacti*, skapt for Nederlands Dans Theater 2, ble straks en hit, og gjestet bl.a. Nasjonalballetten i 2010. I 2013 skapte han *Resin* til *Septemberdans 2012*. Fremover skal han gjøre balletter for Cedar Lake Contemporary Ballett, Boston Ballet og Dresden Ballet. I 2015 hadde han urpremiere med *Midsommarnattsdröm* for Kungliga Baletten i Stockholm og i 2016 hadde hans balett *COW* premiere i Dresden.

MUSIKK

MIKAEL KARLSSON

Den svenske komponisten Mikael Karlssons musikk har blitt fremført ved scener som Carnegie Hall, Lincoln Center, Le Poisson Rouge og MoMA i New York, under Ecstatic Music Festival ved Merkin Concert Hall, ved Festspielhaus Baden Baden og nymusikkkfestivaler verden over. Han har skrevet musikk til balletter skapt av Alexander Ekman for dansekompaniene Nederlands Dans Theater 2, Cedar Lake Contemporary Ballet i New York og den norske Nasjonalballetten (*Resin* under *Septemberdans 2012*). Samt til *Midsommarnattsdröm* for Kungliga balletten i 2015 og *COW* i Dresden i 2016 I tillegg har han komponert for International Contemporary Ensemble, American Contemporary Music Ensemble, Black Sun Productions, og artister som Lydia Lunch, Claire Chase, Joshua Rubin, Mivos Quartet, Sirius Quartet, Abby Fischer, Lykke Li og Mariam Wallentin. Han samarbeider for tiden med American Opera Projects i New York City om operaen *Decoration*. Karlsson har utgitt en rekke innspillinger med alt fra kammermusikk, pop og filmmusikk, til lydcollager, dansemusikk og avantgardemusikk. Snart forestående er utgivelsen av hans samarbeid med den svenske artisten Mariam Wallentin, sangsyklusen *The Spirit & The Cloud*, og et nytt album med kammermusikk, kalt *The Eternal Carnival by the Sea*. Karlsson har dessuten skrevet musikk til flere tv-serier, filmer og dataspill. Karlsson har siden 2000 bodd i New York, og fullførte i 2005 sin mastergrad i komposisjon ved Aaron Copland School of Music. I 2007 sto han på Out Magazines liste over 100 innflytelsesrike mennesker blant navn som Annie Lennox, Marc Jacobs og Antony Hegarty, og i 2012 ble han stemt frem som en av NYC Public Radio-lytternes 100 favorittkomponister under 40. I 2014 startet han sitt eget produksjonsselskap Rough State Sound, og i mai i år blir han tildelt Wladimir og Rhoda Lakond Award, en pris som deles ut til eksepsjonelle komponister av American Academy of Arts and Letters. *A Swan Lake* er hans syvende samarbeidsprosjekt med Alexander Ekman.

KOSTYMEDESIGN

HENRIK VIBSKOV

Den danske klesdesigneren Henrik Vibskov er i tillegg til sine kolleksjoner også kjent for de viltre og varierte kunstneriske universene han bygger opp rundt hver kolleksjon, med titler som *The Transparent Tongue*, *The Spaghetti Handjob* og *The Shrink Wrap Spectacular*. Vibskov har produsert mer enn 25 kolleksjoner for menn siden han i 2001 gitt ut fra Central Saint Martins College of Arts and Design i London, senere også for kvinner. Siden begynnelsen av karrieren har Vibskov jevnlig blitt invitert til festivaler, konkurranser og seminarer verden over, og har blant annet deltatt under franske Hyères Festival, Expo 2005 i Japan, Noovo Festival i Santiago de Compostela, islandske LungA Art Festival, Notch Festival i Beijing og Gwangju Design Biennale i Sør-Korea. Han har fått priser som Becks Student Future Prize (2000), det danske Designrådets pris (2007), treårig arbeidsstipend fra Statens Kunstfond i Danmark (2009), den høyt hengende designprisen Söderberg-prisen (2009), og Årets Nye Navn (2003), Årets merke (2008) og juryprisen (2012) under DANSK Fashion Awards. Han har vært utstilt ved New Yorks PS1 MoMA, Palais de Tokyo i Paris, ICA i London, Zeeuws Museum i Nederland, Kiyomizu-Dera Temple i Kyoto, Wilhelm Wagendfeld Haus i Bremen, NAI Nederlands Architectuur Instituut i Rotterdam og The Textile Museum i Washington i USA. I tillegg har han hatt soloutstillinger ved en rekke museer og gallerier, blant annet Rohsska-museet i Göteborg, Galeries Lafayette i Paris, Gammel Strand i København, og Designmuseo Helsinki i Finland. Han har skapt kostymer for en rekke operaer og forestillinger, blant annet ved danske Hotel Pro Forma og Operaen i Brussel. Vibskov er professor ved den danske designskolen DSKD, og har undervist ved institusjoner som Central Saint Martins, IED i Madrid og Antwerpens Royal Academy of Fine Art. Han har utgitt fire bøker. Foruten sitt virke innen design er Vibskov også trommeslager i sitt eget prosjekt Mountain Yorokobu, og har turnert med den danske elektronikaartisten Trentemøller. I 2016 ble han overrakt Thorvald Bindesbøll Medaljen av Hennes Majestet Dronningen av Danmark og Det Kongelige Danske Kunstakademi.

LYSDESIGN

TOM VISSER

Tom Visser vokste opp i Irland, men flyttet til Nederland som attenåring. Flere familiemedlemmer jobbet med teater, og han reiste mye på turné sammen med flere av dem, som tekniker. Samtidig startet han sin karriere som lys- og software-designer. I 2005 ble han tilknyttet NDT 2 som lystekniker, noe som har ført til at han har skapt lysdesign for ulike koreografer som startet sin karriere nettopp der. I de siste 10 årene har Visser jobbet med koreografer som Alexander Ekman, Medhi Walerski, Lukáš Timulak, Joeri Dubbe, Fernando H. Magadan og Ivan Pérez – og kreert blant annet for NDT 1 og 2, Kungliga Baletten i Stockholm, Les Ballets de Monte-Carlo, Sydney Dance Company og Nasjonalballetten.

VIDEO

TODD RIVES

T.M. Rives er en amerikansk forfatter og fotograf bosatt i New York City.

SCENOGRAFI

KOREOGRAFENS ASSISTENT

ANA MARIA LUCACIU

Rumenske Ana Maria Lucaciu har sin ballettutdannelse fra National Ballet School of Canada. Etter å ha danset ved The National Ballet of Canada gikk hun videre til Den Kongelige Ballet i København, Ballet Augsburg i Tyskland, Portugals kompani for samtidsdans Companhia Portuguesa de Bailado Contemporaneo, og nå sist, Cedar Lake Contemporary Ballet i New York, hvor hun danset i syv år. Hun har danset verk av koreografer som Ohad Naharin, Crystal Pite, Hofesh Shechter, Jiří Kylián, Alexander Ekman, Jo Strömgren, Sidi Larbi Cherkaoui, for å nevne noen. Ana-Maria assisterer Alexander Ekman og setter opp hans verk verden over. Lucaciu har også en bachelorgrad i dans fra Empire State College, og har undervist jevnlig i Italia og USA.

MUSIKALSK LEDELSE

PER KRISTIAN SKALSTAD

Dirigenten Per Kristian Skaland har i mange år markert seg som en svært allsidig musiker med stort repertoar og bredt virkefelt. Han har gjestedirigert samtlige norske orkestre ved flere anledninger, og har i de senere år vært en etterspurt balett- og operadirigent. Innværende sesong gjester han bl.a. Den Norske Opera & Ballett, Oslo-Filharmonien, KORK, Kristiansand symfoniorkester, Ungdoms-symfonikerne, Bodø Sinfonietta, Tromsø kammerorkester og Det Norske Blåseensemble samt flere festivaler og mindre produksjoner. I mars -14 dirigerte han forestillinger med Nederlands Dans Theater på deres turne til Baden Baden.Skalstad fikk sitt gjennombrudd som ballettdirigent ved åpningen av den nye operaen i Bjørvika i 2008, og har de siste årene dirigert en rekke produksjoner for Nasjonalballetten. Høsten 2010 ledet han den store oppsetningen Årstidene av Jo Strömgren, våren 2012 to balletter til musikk av Philip Glass og våren 2013 balletten *Spring Fever*. Ellers kan nevnes ballettene *Nøtteknekkeren*, *Giselle* og *Don Quijote*, samt en rekke produksjoner av koreografer som Kylian, Balanchine og León & Lightfoot. Skaland har arbeidet med solister som Håkan Hardenberger, Barbara Hendriks, Martin Frøst, Isabelle van Keulen, Håvard Gimse og Leif Ove Andsnes. Med sistnevnte dirigerte han urframføringen av Bent Sørensens 2. klaverkonsert med Det Norske Kammerorkester i 2009, og har senere tatt med dette verket til bl.a. festspillene i Bergen, Musikkhalle i Hamburg, Proms i Royal Albert Hall, London, og til Ojay Music Festival i California. Per Kristian Skaland har vært aktiv i Risør kammermusikkfest som leder og fiolinist siden starten i 1991.

THE DIVA

ELISABETH TEIGE

Elisabeth Teige er utdannet ved NTNU Institutt for Musikk i Trondheim og Operahøgskolen i Oslo. Etter studiene var hun i to år solistpraktikant ved Nasjonaloperaen. Her har hun gjort roller som Kate Pinkerton i *Madama Butterfly*, Sacerdotessa i *Aida* og Bea i urfremførelsen av Knut Vaages opera *Khairos*. I 2014 spilte hun Divaen i *A Swan Lake* med Nasjonalballetten, en rolle hun nå gjør igjen. Som frilanser har hun sunget Første dame i *Tryllefloyten* ved Steinvikholm Musikkteater, Michaëla i *Carmen* ved Oslo Operafestival og tittelrollen i *Madama Butterfly* under Operafestukene i Kristiansund. I fjor var hun Helena av Troya i *Mefistofele* ved operaen i Krakow, samme rolle som hun gjorde med Trondheim Symfoniorkester tidligere i år. I 2015 sang hun også ved Bolsjojteateret i Moskva, ved Young Opera Voices of the World.

16.–19. JUNI
HOVEDSCENEN

GALLA

MED NASJONALBALLETTEN

Klassiske perler,
svimlende piruetter
og moderne mesterverk.

Denne kvelden får du se Nasjonalballettens dansere briljere i en rekke korte balletter og utdrag fra både klassiske og moderne verk. Det blir blant annet vakkert i *Svanesjøen*, underfundig i dans av Jo Strømgren og storslagent i Jiří Kyliáns *Arcimboldo*.

Blant danserne er Maiko Nishino, Osiel Gouneo, Camilla Spidsøe, Whitney Jensen, Eugenie Skilnand, Melissa Hough og Yoel Carreño. Det vil overraske oss om du ikke går dansende over marmoren etterpå.

OPERAEN.NO

Camilla Spidsøe / Cygne / Kred: Øystein Mamen, Mer Film

SAMARBEIDSPARTNERE

Den Norske Opera & Ballett takker følgende samarbeidspartnere og bidragsytere
/The Norwegian National Opera & Ballet gratefully acknowledges the support of
the following sponsors and contributors:

Hovedsamarbeidspartnere:

Main Sponsors:

Det Norske Veritas
DNB
OBOS
PwC
Statkraft
Volvo Car Norway
Color Line

Samarbeidspartnere:

Sponsors:

Mills
Norsk Tipping
Radisson Blu Plaza Hotel

Partnere med særskilt avtale:

Anders Jahres Humanitære
Stiftelse
Hathon Holding

Prosjektpartnere:

Project partners:
ConocoPhillips
Danske Bank
Kistefos
Umoe

Den Norske Opera & Ballett takker følgende institusjoner og stiftelser for verdifulle bidrag:
The Norwegian National Opera & Ballet gratefully acknowledges invaluable contributions from the following institutions and foundations:

Skipsreder Tom Wilhelmsens Stiftelse
Operaens Venner

Den Norske Opera & Ballett er heleid av den norske stat og mottar et årlig driftstilskudd bevilget av Stortinget. The Norwegian National Opera & Ballet is a publicly owned company receiving an annual grant from the Norwegian Parliament.

FRA PRØVESAL TIL TEPPEFALL

VI SAMARBEIDER MED DEN NORSKE OPERA & BALLETT

Statkraft

ET UNIKT SAMARBEID

Color Line er en høyt verdsatt partner for oss i Operaen. Vårt samarbeid foregår på to viktige satsningsområder:

For det første har vi inngått en langsiktig avtale om finansieringsbistand til Barnekoret ved Den Norske Opera & Ballett. Dette skjer gjennom et betydelig årlig bidrag fra Color Lines lotterimidler. På denne måten er Barnekoret blitt styrket i den grad at det vekker internasjonal oppmerksomhet.

Våre mange unge og entusiastiske sangertalenter får i dag et bedre pedagogisk tilbud enn vi ellers kunne gitt dem. Samtidig er Barnekorets repertoar blitt utvidet, og i løpet av få år har dette også medført flere nye norske operaer for barn og ungdom. Det betyr et større tilbud til vårt unge publikum.

Og sist, men ikke minst, har Color Lines sjenerøse støtte satt oss i stand til å samarbeide med barnekor og operaselskaper over hele landet, gjennom samproduksjoner og ressursutveksling.

Men Color Line tenker også nytt og fremtidsrettet innenfor sitt eget virkefelt. Selskapet har lenge gått i bresjen for et mer vitalt samspill mellom reiseliv og kultur. Derfor har de invitert Den Norske Opera & Ballett med på å skape et rikere tilbud til utenlandske turister.

Med skreddersydde billett-, besøks- og cruisepakker har dette allerede gitt oss en økt tilstrømning av et internasjonalt publikum. Det gjør Norge til et mer attraktivt reisemål og Den Norske Opera & Ballett til et mer vitalt hus.

I tillegg er planen at også våre egne opera- og ballettelskere skal ansføres til å reise ut. Så kommer de kanskje kyndigere tilbake og blir det krevende hjemmepublikummet ethvert operahus vil ønske seg!

Den Norske Opera & Ballett er svært takknemlige for den rollen Color Line spiller som inspirator, støtte-spiller og samarbeidspartner.

HVA SKAL VI LEVE AV NÅR REGNET TAR SLUTT?

Norsk vær tar aldri slutt. Heldigvis. Det har gjort Statkraft størst i Europa på fornybar energi. Men hvorfor stoppe der? En hel verden trenger mer av det vi kan mest om. Det gir unike muligheter, som må tas godt vare på. Til beste for miljøet og til beste for AS Norge.

Se mer på statkraft.no

DNB

DNB samarbeider med idrettsforbund, kulturinstitusjoner og ideelle organisasjoner over hele landet.

DNB har i over 20 år hatt et samarbeid med Den Norske Opera & Ballett, en kulturinstitusjon som både tar vare på og utvikler kunstarter som en stadig større del av befolkningen har lært seg å sette pris på.

Stolt sponsor av mangfoldet

DANSENS
HUS

HØSTEN 2016

Velkommen til Høstsesongen 2016!

Ina Christel Johannessen/ZVC, Aerowaves, Ultima Vez/Wim Vandekeybus, Carte Blanche, Aaben Dans, Helgebostad/Berstad/Seljeseth, Tabanka Dance Ensemble, Karen Foss/Quiet Works, Peeping Tom, Winterguests/Alan Lucien Øyen, Ulf Nilseng/en Toyboys Produksjon og Oslo Danse Ensemble.

Billetter og informasjon:
dansenshus.com

Har du
husket å få
OBOS-rabatt?

OBOS-medlemmer får rabatt på Den Norske Opera & Ballett

Melder du deg inn i OBOS nå, stiller du mye sterkere den dagen du skal kjøpe din egen bolig. Medlemskapet gir deg dessuten en rekke fordeler også alle de årene du ikke benytter deg av forkjøpsretten:

- Inntil 50 % rabatt på bolig- og kulturtilbud.
- Svært gode betingelser på lån, sparing og forsikring.
- Forkjøpsrett til 80 000 nye og brukte OBOS-boliger.

BLI MEDLEM:

www.obos.no eller send sms: **OBOS** til **2030**.

Kan vi friste med en go'bit?

Sushi, søte fristelser eller 3-retters middag? I Byporten kan du utfordre smaksløkene. Våre serveringssteder diskler alltid opp med fristende go'biter.

Bambus Noodles Eksotisk og spennende, smaksrikt og livlig. Her får du noodles-retter, supper og vårruller av ypperste kvalitet tilpasset norske ganer – både til de som liker det sterkt og til de som foretrekker den milde, eksotiske smaken.

Bambus Sushi Her brukes kun ferske og første-klases råvarer når erfarne sushi-kokker med omhu og omtanke tilbereder maten. Moderne asiatisk mat. Bred og variert meny med retter fra Kina, Thailand, Vietnam og Japan.

BIT Nystekte baguetter i forskjellige størrelser, dansk rugbrødsandwich, fransk landbrød og nydelige salater med akkurat det du vil fra et rikholdig utvalg - med flere hjemmelagde dressinger. BIT har et godt utvalg baristakaffe og en fristende og populær bakevaredisk med ferske, hjemmelagde bakevarer.

Egon Restaurant En uformell restaurant med en svært innholdsrik og variert meny, enten du er ute for å spise frokost, lunsj, middag eller du bare ønsker en snack eller en kopp kaffe. En, to eller tre retter, pizza, salater, hamburger, tapas m.m. Egen barnemeny. Og naturligvis glutenfrie alternativer. Uteservering med 225 plasser.

Espresso House Hos Espresso House er kaffen en lidenskap, men du får også ferskt bakverk fra eget bakeri, nylagde salater, sandwiches som serveres kalde eller varme, yoghurter, smoothie og et stort utvalg kalde drikker. Her kan du nyte alle dagens måltider.

Funky Frozen Yogurt Et selvbetjenings-konsept med yoghurt-is. Du velger selv hva du vil ha, ned til minste detalj. Smaksvariantene er mange, og du får også sorbet'er. Ca. 30 topping-alternativer – både de sunne og de mer morsomme.

Italo's Pizza & Pasta Her får du et utsøkt utvalg av ekte italiensk hjemmelaget pasta, pizza og småretter.

Lett & Godt serverer herlig kebab og hamburgerere. Inngang fra Biskop Gunnerus' gate.

SmoothieXchange Vi lager smoothies "The American Way". Kun ferske naturlige bær og frukter, uten tilsetning av sukker eller konserveringsmidler. Du kan også tilsette forskjellige typer proteiner, hvetegress, coconut oil mm.

Subway Her får du subs og salater i alle tenkelige varianter. Du kan velge mellom 5 brødtyper til din sub, som vi lager fersk foran øynene dine, akkurat slik du vil ha den. Et stort utvalg drikke, kaffe og cookies.

Taza Taza Ekte indiske retter, salater, wraps og nystekte nanbrød fra egen stenovn. Vi har naturligvis også indisk te, nypresset appelsin- og grønnsaksjuice, mango-lassi og nydelig kaffe.

I **Lobbybaren på Scandic Hotel** kan du nyte en kopp kaffe, forfriskninger og noe smågodt.

De fleste av våre spisesteder har Take away og levering i Oslo. Levering også til selskaper.

Serveringsstedene du ikke finner alle andre steder

Åpningstid butikker: 10-21 (20)
Enkelte butikker åpner tidligere.
Serveringssteder og kiosker åpent tidlig og sent.

www.byporten.no

Send sms
BYPORTEN til 2242

VISSTE DU AT

- **vi har gratis trådløst nettverk/WIFI i foajeen?**
Når du besøker oss på Operaen kan du benytte deg av vårt trådløse nettverk Opera-gjestesone, lese mer om forestillingene og bestille billetter på operaen.no. Du behøver ikke brukernavn eller passord.
- **1 time før hver forestilling på Hovedscenen** er det en gratis introduksjon i Formidlingssenteret ved siden av billettluken?
- **selv om mange av våre oppsetninger** har gått for fulle hus, legges det ofte ut restplasser samme dag som forestillingen er?
- **du kan være med på omvisning backstage i Operaen?** Vi tilbyr daglige omvisninger på norsk, engelske flere ganger i uken.
- **vi også har omvisninger for private grupper og skoler?** Send en e-post til omvisninger@operaen.no eller kontakt oss mandag-fredag kl. 10-12 på tlf. 47 91 51 61.
- **vi har en butikk i foajeen?** Vi tilbyr kvalitetsprodukter innen opera, ballett og klassisk musikk, deriblant CD-er, DVD-er og unike håndsydde produkter.

For mer informasjon, **operaen.no**

OPERAEN.NO

